

**UCHWAŁA NR XXXVI/314/17
RADY GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI**

z dnia 5 grudnia 2017 r.

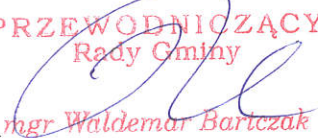
**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na rok 2018**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017r. poz.1875) oraz art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016r. poz. 487 ze zm.¹⁾) Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały stanowiący część strategii rozwiązywania problemów społecznych wraz z Preliminarzem wydatków finansowych na realizację Programu w roku 2018 stanowiącym załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Aleksandrów Kujawski.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

mgr Waldemar Bartczak

KANCELARIA PRZEWODNICZĄCY
Marcin Brzdęk

¹⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2015 r., poz. 1893.

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXVI/314/17
Rady Gminy Aleksandrów Kujawski
z dnia 5 grudnia 2017 r.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Gminy Aleksandrów Kujawski
na rok 2018**

Aleksandrów Kujawski, 2017

Spis treści:

I. Wstęp.....	3
II. Cel programu.....	3
III. Diagnoza sytuacji w gminie Aleksandrów Kujawski w aspekcie problemów alkoholowych.....	4
IV. Zadania, sposób realizacji programu.....	8
V. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Pełnomocnika Wójta ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	13
VI. Podsumowanie.....	13

I. Wstęp

"Uznając życie obywateli w trzeźwości za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra Narodu..."¹

Zgodnie z Polskim modelem rozwiązywania problemów uzależnień, na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 r. poz. 487 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, Gminy uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwanego dalej „programem”. Stanowi on część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2016 – 2020 i uchwalany jest corocznie przez Radę Gminy. Program adresowany jest do społeczności Gminy Aleksandrów Kujawski, ze szczególnym uwzględnieniem młodego pokolenia. Poprzez jego realizację należy podjąć działania zapobiegawcze alkoholizmowi. Alkoholizm jest chorobą rozwijającą się latami. Ma destrukcyjny wpływ nie tylko na życie osoby uzależnionej, ale jej otoczenie. Spośród różnych problemów społecznych, właśnie te związane z nadużywaniem napojów alkoholowych są jednymi z najtrudniejszych do rozwiązania. Należy wyeliminować bądź ograniczyć aktualne problemy, zniwelować z nimi związane dolegliwości oraz szkody społeczne, ekonomiczne, wspomóc rodzinę przed marginalizacją społeczną. Istotne jest również, aby zapobiegać powstaniu nowych. Bardzo ważnym czynnikiem są inicjatywy związane z szeroko rozumianą profilaktyką, działania służące na przygotowaniu dzieci oraz nastolatków do zdrowego trybu życia, pełnego wartości rodzinnych oraz społecznych. Nadmierne spożywanie alkoholu stanowi bardzo poważny problem zarówno dla pojedynczych jednostek, jak i ogółu społeczeństwa. Program zbudowany jest w oparciu o wytyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zadania wynikające z zapisów zawartych w dokumentach prawnych:

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 r. poz. 487 ze zm.);

2. Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 - 2020 (Dz. U. nr 2016, poz. 1492);

3. Ustawy z dnia 11 września 2015 o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1916 ze zm.).

Artykuł 11¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wskazuje gminom źródła pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań: „W celu pozyskania dodatkowych środków na prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych”. Zgodnie z art. 18² cytowanej ustawy dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych „wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, i nie mogą być przeznaczane na inne cele.”

II. Cel programu

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia jest wydłużenie życia w zdrowiu ludności RP, poprawy jakości ich życia, związanej ze zdrowiem oraz ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu.

Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Aleksandrów Kujawski jest:

1. poprawa stanu zdrowia, zwiększenie bezpieczeństwa oraz kultury życia mieszkańców Gminy;

2. wyeliminowanie bądź ograniczenie szkód zdrowotnych, społecznych, dysfunkcji w rodzinach, związanych z używaniem lub nadużywaniem alkoholu;

¹Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 r. poz. 487 ze zm.).

3. zredukowanie szkód rozwojowych dzieci z rodzin, w których występują problemy uzależnienia i przemocy;

4. ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
5. wsparcie w poszukiwaniu pomocy;
6. profilaktyka opóźniająca wiek inicjacji alkoholowej;
7. rozszerzenie działań edukacyjnych.

Osiągnięcie celów nastąpi poprzez realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

III. Diagnoza sytuacji w Gminie Aleksandrów Kujawski w aspekcie problemów alkoholowych

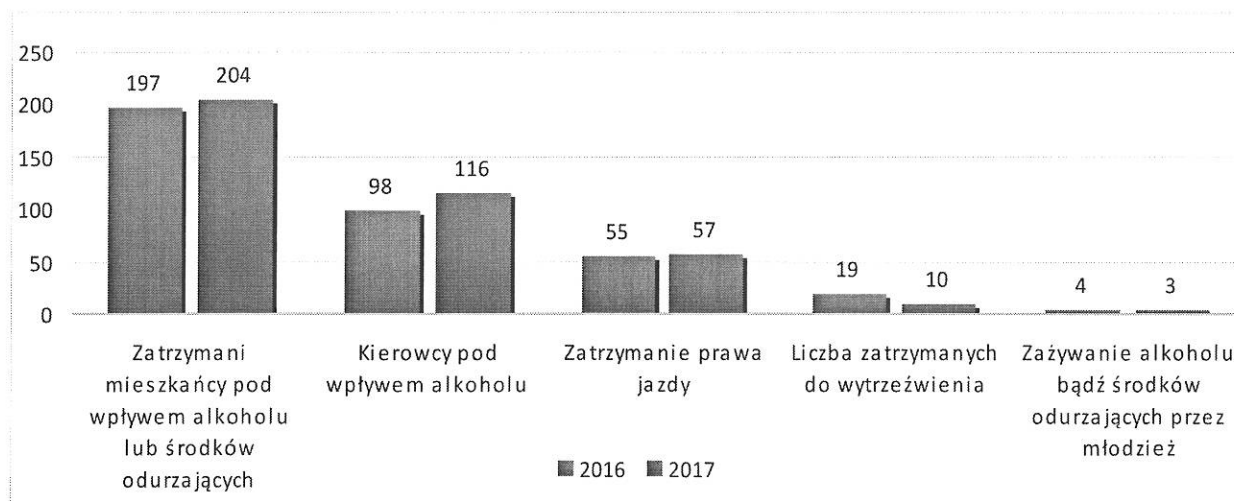
Określenie szczegółowego katalogu zadań zostało poprzedzone analizą potrzeb i możliwości danej społeczności. W związku z tym zebrane zostały dane, w celu ich rozpoznania, zidentyfikowania problemów i przyczyn występowania.

Według stanu na dzień 31.10.2017 roku Gmina Aleksandrów Kujawski liczy 11.800 mieszkańców. W Gminie znajduje się 6 szkół podstawowych, w tym dwie z oddziałem gimnazjalnym.

Młodzież ucząca się – 829 osób:

- Szkoły Podstawowe – 674 dzieci,
- Oddziały Gimnazjalne – 155 uczniów,

Oddziały Przedszkolne – 334 przedszkolaków.

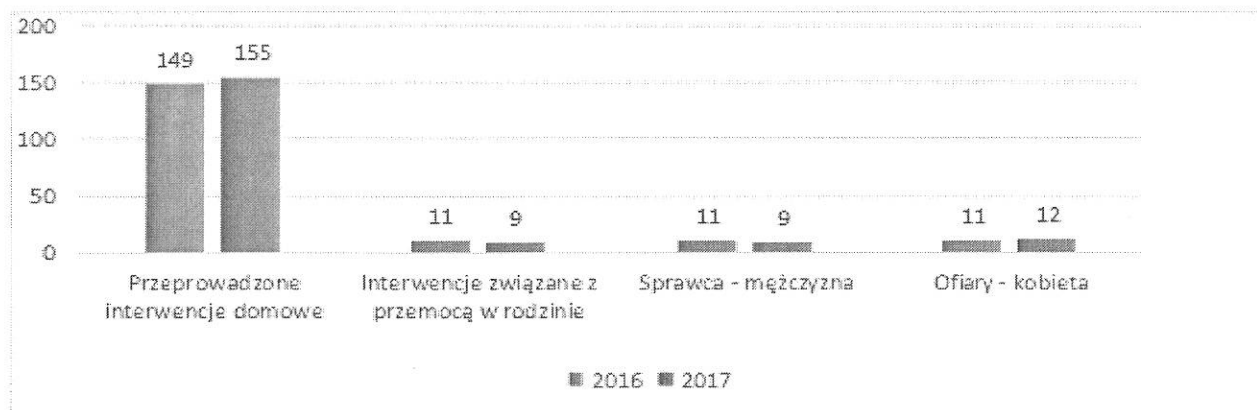
Rys. nr 1. Liczba osób zatrzymanych/ zażywających alkohol bądź środki odurzające w latach 2016-2017.

1. W roku 2017, według danych Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim na terenie Gminy, odnotowano 204 mieszkańców będących pod wpływem alkoholu/ środków odurzających, 116 kierujących pod wpływem legalnych bądź nielegalnych substancji psychoaktywnych (57 zatrzymanych praw jazdy).

W porównaniu z rokiem 2016 widoczna jest tendencja wzrostowa wśród mieszkańców będących pod wpływem alkoholu, środków odurzających. Wzrasta też niepokojąco liczba kierujących w stanie nietrzeźwości samochodami i innymi pojazdami. Spadła natomiast liczba mieszkańców zatrzymanych

do wytrzeźwień – w 2017 roku wynosi ona 10 osób (w tym 0 kobiet). W 3 przypadkach zażywania alkoholu lub środków odurzających była to młodzież.

Przeprowadzono 155 interwencji domowych, w tym 9 związanych z przemocą w rodzinie. Sprawcami przemocy byli mężczyźni, zaś ofiarami kobiety. W porównaniu do roku 2016 liczba interwencji wzrosła, lecz ta związana z przemocą zmalała.

Rys. nr 2. Liczba interwencji domowych w latach 2016-2017.

W roku 2017 funkcjonariusze policji wszczęli wobec mieszkańców o jedno postępowanie mniej, niż rok wcześniej, tzn. 8 - związanych z obrotem, wytwarzaniem i posiadaniem środków psychoaktywnych zakazanych ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, natomiast nie wszczynano postępowań związanych z nielegalną produkcją i obrotem napojami alkoholowymi. Nie ujawniono upraw roślin, które zawierają substancje psychoaktywne

2. Z informacji, uzyskanych bezpośrednio ze szkół podstawowych oraz oddziałów gimnazjalnych z terenu Gminy wynika, iż w roku szkolnym 2016/ 2017 w żadnej ze szkół nie ujawniono przypadków zażywania narkotyków i alkoholu na terenie szkoły. Nie ujawniono również przypadków posiadania. Jednakże nie oznacza to, że problem nie występuje. Z ankiet przeprowadzanych przez pedagogów wynika, że w najbliższym środowisku dzieci i nastolatków nie występuje problem palenia papierosów czy zażywania narkotyków, aczkolwiek młodzież zadeklarowała próbę palenia bądź palenie papierosów, również e-papierosów. Zdarzają się sytuacje sporadyczne – okazjonalne, że uczniowie szkoły spożywają alkohol. Z odpowiedzi uczniów w anonimowych ankietach wynika, że niestety dochodzi do tego również za zgodą rodziców. Tak więc, pomimo, iż małoletni nie mają bezpośredniego kontaktu z alkoholem – jest on obecny w najbliższych środowiskach, domach rodzinnych. Najczęściej wskazywanym alkoholem było „piwo, szampan”. Uczniowie wiedzą, że picie alkoholu prowadzi do uzależnienia oraz niszczy życie człowieka i całej rodziny. Posiadają wiedzę, gdzie w razie potrzeby udać się po pomoc i wsparcie. W jednej ze szkół znane są sytuacje 10 rodzin, gdzie występuje problem alkoholowy. W jednej zaś, nastąpiło podejrzenie stosowania przemocy domowej. Na podstawie informacji z pozostałych placówek wynika, że nie zaobserwowano sytuacji przemocy wśród uczniów w szkole oraz w środowisku rodzinnym, nie są znane sytuacje rodzin uczniów, gdzie występuje przemoc w rodzinie, z nadużywaniem alkoholu, czy też zażywaniem narkotyków. Z uzyskanych informacji, stwierdzić można, że wielkość problemu jest zróżnicowana i rośnie wraz z wiekiem. Młodzież zagrożona jest szczególnie legalnymi substancjami psychoaktywnymi, lecz nie należy zlekceważyć wskaźników dotyczących substancji nielegalnych. Nieznane są przypadki zachorowań na HIV. Biorąc pod uwagę powyższe i opierając się na rozmowach z młodzieżą, a także z obserwacji dorosłych wynika, że istnieje ciągła potrzeba prowadzenia różnego rodzaju oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych dla uczniów; należy kształtować u nich umiejętności asertywnego mówienia NIE w sytuacji presji środowiska rówieśniczego; promować działania prozdrowotne, poprzez programy profilaktyczne, warsztaty, zajęcia profilaktyczne. Ku szerzeniu właściwych postaw wobec uzależnień w szkołach zaplanowane są działania profilaktyczne.

W roku 2017 przeprowadzona została wśród uczniów szkół podstawowych oraz oddziałów gimnazjalnych z terenu Gminy Aleksandrów Kujawski ewaluacja diagnozy społecznej przeprowadzonej w 2014 roku, której podsumowanie jest następujące: „Deklaratywny poziom wiedzy uczniów na temat alkoholu oraz narkotyków jest stosunkowo wysoki. Jest jednak znaczna grupa uczniów, którzy uważają, iż alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy, niż ten zawarty w wódce, a podział narkotyków na "twarde" i "miękkie" jest właściwy. Tak było w roku 2014 i ta tendencja utrzymuje się nadal. Biorąc pod uwagę, iż młodzi respondenci mają kontakt zarówno z substancjami legalnymi: alkohol i papierosy, jak i nielegalnymi: narkotyki, trzeba położyć nacisk na zwiększanie świadomości uczniów w zakresie działania substancji psychoaktywnych na organizm człowieka - zwłaszcza na Ośrodkowy Układ Nerwowy oraz ich szkodliwości. Większość badanych pierwszy raz sięgnęła po alkohol w gronie rówieśników, stąd konieczne jest kształtowanie wśród uczniów postawy asertywnej, która pomoże im przeciwstawić się presji rówieśniczej. Znaczna część respondentów pierwszy raz piła alkohol z członkami rodziny - rodzicami lub innymi dorosłymi członkami. Najczęściej wybieranym alkoholem było piwo, które często spożywane jest, nawet przez osoby dorosłe, jako napój orzeźwiający, a nie alkohol. Trzeba zatem zwiększać świadomość społeczeństwa lokalnego również w tym zakresie. Warto również uświadamiać rodzicom, iż alkohol i papierosy są narkotykami inicjacyjnymi, od których zaczyna się eksperymentowanie z używkami. W szkołach podstawowych zwiększył się nieco wskaźnik bieżącego używania alkoholu i papierosów, w porównaniu do wyników z 2014 roku. Trzeba jednak pamiętać, iż obecnie, po reformie oświaty, w szkole podstawowej są klasy VII, czyli uczniowie którzy w roku 2014, byłiby uczniami pierwszej klasy gimnazjum. Może się zatem okazać, iż szkoły podstawowe będą się musiały zmierzyć ze wzrostem zachowań ryzykownych wśród swoich uczniów, z którymi do tej pory mierzyły się gimnazja. Główne powody, dla których młodzież sięga po alkohol są takie jak w roku 2014 – chęć dopasowania się do kolegów oraz dobra zabawa. Tak zadeklarowała większość badanych na obydwu poziomach kształcenia. Młodzi uczniowie upatrują w alkoholu ponadto przepustki do świata dorosłych. Trzeba zatem włączyć do działań profilaktycznych strategię alternatyw, będących jedną z najbardziej skutecznych działań.”

W szkołach, w ramach działania świetlic wychowawczo – terapeutycznych realizowano zajęcia profilaktyczne, dotyczące problemów alkoholowych, jak również innych uzależnień wśród dzieci i młodzieży szkolnej, zgodnie z gminnym programem profilaktyki.

Dla mieszkańców organizowane były zajęcia w zakresie pomocy psychologicznej, związanej z uzależnieniami wśród dzieci i młodzieży szkolnej, połączone z pracą z rodziną dziecka; coaching prowadzony w miejscu zamieszkania osób/ rodzin lub w siedzibie GOPS, w zależności od indywidualnych potrzeb; wsparcie osób/ rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększenie poziomu kompetencji społecznych osób/ rodzin – uzależnionych od alkoholu, narkotyków i współuzależnionych członków rodzin, sprawców oraz ofiar przemocy w rodzinie. Prowadzone były również zajęcia edukacyjne, dotyczące zagrożeń związanych z zażywaniem alkoholu, narkotyków oraz dopalaczy.

3. *Dostępność alkoholu:*

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie na dzień 31.10.2017 r.:

- z napojami alkoholowymi przeznaczonymi do spożycia poza miejscem sprzedaży – 32
- z napojami alkoholowymi przeznaczonymi do spożycia w miejscu sprzedaży – 8

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych została określona przez Radę Gminy i stanowi:

50 punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

30 punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

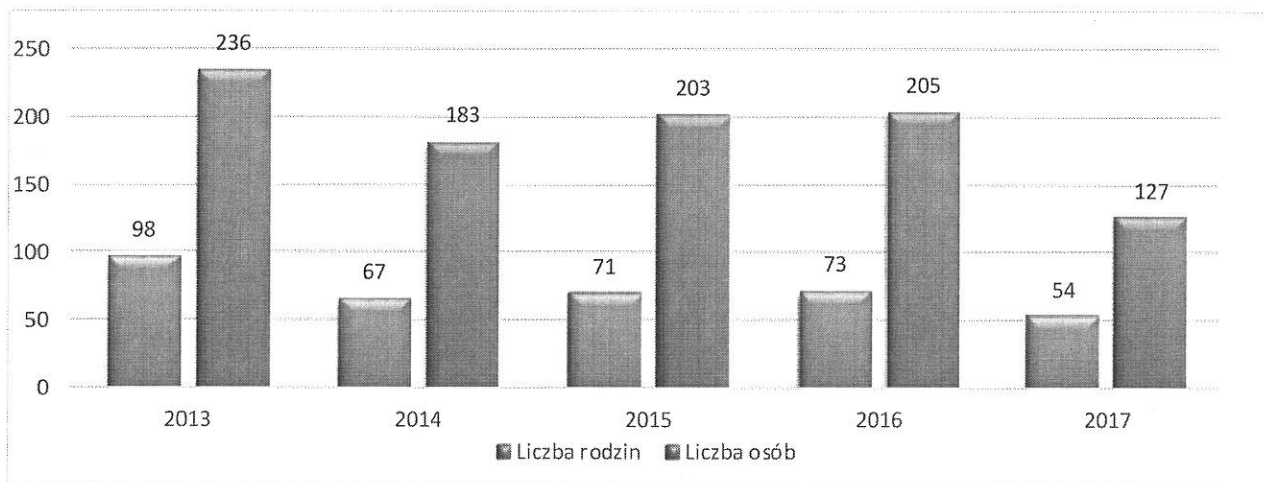
Dla obu wyżej wymienionych limitów wskaźnik liczby mieszkańców gminy przypadających na jeden punkt sprzedaży wynosi:

- sklepy 368 mieszkańców / 1 punkt
- gastronomia 1475 mieszkańców / 1 punkt

4. Przyczyną przyznania pomocy 54 rodzinom (w tym 127 osoby) był alkoholizm w rodzinie, co stanowi w stosunku do wszystkich 586 rodzin korzystających ze środków pomocy społecznej 9,22%. Rodzaj udzielonej pomocy stanowią świadczenia pieniężne w formie zasiłku stałego (z tytułu orzeczonej niepełnosprawności) zasiłki okresowe, zasiłki celowe oraz pomoc w formie artykułów żywnościowych. Artykuły żywnościowe pozyskiwane są z Banku Żywności w Toruniu. Wydawane są w dwóch punktach na terenie Gminy. W roku 2017 nie przyznano pomocy z powodu narkomanii.

Liczba osób uzależnionych korzystających z pomocy GOPS na przestrzeni ostatnich lat kształtuje się następująco:

- w roku 2013 problem alkoholowy dotyczył 98 rodzin (w tym 236 osób),
- w roku 2014 problem alkoholowy dotyczył 67 rodzin (w tym 183 osób),
- w roku 2015 problem alkoholowy dotyczył 71 rodzin (w tym 203 osób),
- w roku 2016 problem alkoholowy dotyczył 73 rodzin (w tym 205 osób),
- w roku 2017 problem alkoholowy dotyczył 54 rodzin (w tym 127 osób).

Rys. nr 3. Liczba osób uzależnionych korzystających z pomocy GOPS na przestrzeni ostatnich lat.

Liczba rodzin oraz osób uzależnionych, korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2017 spadła, lecz należy dodać, że zmniejszyła się również liczba wszystkich rodzin korzystających ze środków pomocy społecznej.

W przypadku stosowania przemocy w rodzinie podejmowane są natychmiastowe reakcje ze strony pracowników socjalnych. Diagnozowana jest sytuacja ofiary przemocy oraz podejmowane są czynności przez Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy, w celu udzielenia specjalistycznej pomocy.

5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2017 wystosowała 77 wezwań do osób nadużywających alkohol (dane na dzień 24.11.2017 roku). Jest to 36 wezwań więcej, niż w roku poprzednim. Komisja skierowała do Sądu Rejonowego w Aleksandrowie Kujawskim 3 wnioski w sprawie stacjonarnego leczenia odwykowego. W efekcie rozmów interwencyjnych 6 osób dobrowolnie podjęło działania w kierunku terapii odwykowej.

W listopadzie 2017 r. Komisja przeprowadziła kontrolę punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Aleksandrów Kujawski pod kątem przestrzegania przepisów ustawy, w zakresie obowiązującym sprzedawców. W trakcie przeprowadzonych kontroli placówek handlowych, nie ujawniono nieprawidłowości w prowadzeniu sprzedaży napojów alkoholowych.

W Służewie działa Stowarzyszenie Abstynenckie „Bezpieczna Przystań” z pomocy, którego korzystają osoby uzależnione i współuzależnione. Odbywają się cztery spotkania w miesiącu. Frekwencja mieszkańców Gminy w 2017 roku waha się w granicach od 4 do 6 osób. Dla podopiecznych organizowane są wyjazdy na spotkania osób i rodzin uzależnionych, rodzin abstynenckich – spotkania z ludźmi, którzy mają za sobą długie lata abstynencji, dzielącymi się doświadczeniem i wiedzą. Ponadto mieszkańcy Gminy korzystają z porad terapeuty w Szpitalu Powiatowym, na oddziale psychiatrycznym oraz w Centrum Profilaktyki Uzależnień w Aleksandrowie Kujawskim. Na oddziale oferowane są zajęcia psychoedukacyjne, indywidualne rozmowy terapeutyczne, prowadzone przez wykwalifikowanego terapeutę leczenia uzależnień oraz lekarza psychiatrę wyspecjalizowanego w leczeniu uzależnień. Udzielono pomocy 198 osobom z chorobą alkoholową oraz 12 z rozpoznaniem innych uzależnień. Społeczność lokalna korzystać może również ze wsparcia w Poradni Lecznictwa Uzależnień – Poradni Zdrowia Psychicznego w Aleksandrowie Kujawskim. Z powodu alkoholizmu 30 osób dobrowolnie podjęło leczenie, natomiast przymusowo 12. Z powodu narkomanii dobrowolne leczenie rozpoczęło 10 osób, przymusowe - 1.

IV. Zadania, sposób realizacji programu (wskaźniki, instytucje i organizacje pracujące w obszarze profilaktyki)

Z opisu programu profilaktycznego, powinno jasno wynikać, do jakiej grupy odbiorców jest kierowana. Profilaktykę bowiem, dzielimy na uniwersalną, selektywną oraz wskazującą:

Profilaktyka uniwersalna – ukierunkowana na całe populacje. Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z „używkami”.

Profilaktyka selektywna – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową, społeczną lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych bądź innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Jest działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Profilaktyka wskazująca – ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka.

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Zgodnie z ustawą „osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.”

- Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowane do osób uzależnionych od alkoholu, w celu zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego oraz współpraca z Placówkami Leczenia Uzależnień;

- Pomoc oraz wsparcie Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu, ich rodzin oraz pozostałych mieszkańców;

Cele i działanie Punktu to:

- identyfikacja z chorobą alkoholową,
- pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym,
- motywacja do podjęcia leczenia na oddziałach odwykowych,
- udzielenie wsparcia po zakończonym leczeniu,
- rozpoznanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej i udzielenie stosownej pomocy, uruchomienie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej,
- udzielenie wsparcia na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu gminy i innych instytucji,

- działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne dotyczące choroby alkoholowej,
- motywacja do uczestnictwa w grupach samopomocowych i stowarzyszeniach działających na rzecz trzeźwości.
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób, które chcą dobrowolnie podjąć leczenie oraz rodzin z problemem alkoholowym;
- Działania edukacyjne dotyczące ryzyka picia alkoholu, oraz stosowania przemocy;
- Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu, poprzez dofinansowanie realizacji programów psychoterapii, m. in. ograniczania picia czy redukcji szkód, szkolenia dla osób udzielających pomocy psychologicznej, terapeutycznej;

Wskaźniki

- Zrealizowane programy,
- Liczba pacjentów uczestniczących w programach, korzystających z pomocy terapeutycznej,
- Liczba osób korzystających ze wsparcia Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego,
- Ilość wniosków wpływających do GKRPA.

2) Pomoc psychospołeczna i prawna dla rodzin, u których występuje problemem alkoholowym, przede wszystkim ochrona przed przemocą w rodzinie.

- Dofinansowanie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej dla dorosłych oraz rodzin, u których występuje problemem alkoholowym, terapia dla członków rodzin z problemem alkoholowym;
- Udzielanie dzieciom z rodzin, u których występuje bądź są zagrożone chorobą alkoholową pomocy pedagogicznej, psychologicznej, socjoterapeutycznej;

W pracy socjoterapeutycznej z dziećmi należy uwzględniać m. in.: zajęcia socjoterapeutyczne zgodnie z programem przygotowanym dla całej grupy i diagnozą indywidualną dzieci, jak również organizowanie różnych grup rozwojowych, kół zainteresowań, podczas zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych; współpracę z instytucjami, z wychowawcami klas, pedagogami szkolnymi i nauczycielami uczącymi dzieci; współpracę z rodziną dziecka.

- Finansowanie zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego - zajęć socjoterapeutycznych, rozwojowych lub opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z grup ryzyka, zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym; finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach socjoterapeutycznych lub opiekuńczo-wychowawczych;

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
- specjalistycznej;
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę

Celem działalności świetlicy jest udzielanie pomocy dzieciom wychowującym się w warunkach niekorzystnych dla prawidłowego rozwoju oraz wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Podczas zajęć następuje korygowanie zaburzonych zachowań dzieci, wprowadzanie do prawidłowego pełnienia ról społecznych oraz rozwój. Zadaniem świetlicy jest m. in. prowadzenie działań korekcyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych; organizowanie zajęć edukacyjno – wychowawczych, w tym: organizacja zabaw, pomoc w nauce, rozwój zainteresowań (imprezy tematyczne, testy o tematyce profilaktycznej, konkursy, turnieje promujące zdrowy tryb życia bez alkoholu); współpraca z rodzicami dziecka w zakresie diagnozowania potrzeb, pomoc oraz monitorowanie procesu pomagania.

- Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz osób udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym; Szkolenia, kursy specjalistyczne dla pedagogów, psychologów, nauczycieli z profilaktyki uzależnień, zwłaszcza w zakresie programów rekomendowanych przez PARPA, szkolenia i programy na rzecz dzieci z FASD oraz ich rodziców i opiekunów;
- Pedagogizacja rodziców, dotycząca zagrożeń wynikających ze stosowania środków psychoaktywnych;
- Prowadzenie zajęć podnoszących kompetencje społeczno – emocjonalne dla dzieci bądź dorosłych, zajęcia warsztatowe, profilaktyczne, rozwojowe w szkołach; Realizacja programów profilaktycznych (np. poprzez profilaktykę uniwersalną, opóźnianie inicjacji alkoholowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi), edukacyjnych podczas zajęć w świetlicach terapeutyczno - wychowawczych, rozwojowych, wychowawczych w dniach wolnych od zajęć lekcyjnych bądź po zajęciach, zwłaszcza dla rodzin dysfunkcyjnych; Dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z problemem alkoholowym/ przemocy;
- Tworzenie i finansowanie punktów wspierania rodziny; Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych, poprzez usługi i poradnictwo specjalistyczne, pomoc prawną; Grupy wsparcia dla kobiet;
- Doskonalenie metod interwencji i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, w oparciu o procedury „Niebieskiej Karty”;
- Udzielanie telefonicznych porad prawnych oraz psychologicznych w ramach „Niebieskiej Linii”;
- Organizowanie lokalnych narad, konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym;
- Upowszechnianie informacji dot. zjawiska przemocy w rodzinie, podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w tym zakresie;
- Współpraca z instytucjami, które mogą pomóc rodzinie w rozwiązaniu jej problemów, głównie w zakresie interwencji wobec osób uzależnionych i współuzależnionych – szkoła, GKRPA, OPS, Sąd Rodzinny, PCPR, Asystent Rodziny itp.

Wskaźniki

- Liczba rodzin korzystających z pomocy,
- Liczba dzieci uczestniczących w programach, działaniach profilaktycznych, korzystających z pomocy
- Osoby uczestniczące w szkoleniach, programach profilaktycznych, rekomendowanych, zajęciach,
- Działania w zakresie zajęć socjoterapeutycznych, rozwojowych lub opiekuńczo-wychowawczych,
- Liczba kursów specjalistycznych, szkoleń, narad, konferencji,
- Osoby uczestniczące w zajęciach podnoszących kompetencje społeczno - emocjonalne,
- Ofiary przemocy domowej,
- Liczba wykroczeń oraz przestępstw pod wpływem alkoholu.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dotyczącej rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

- Programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży na terenie szkół;
- Dofinansowanie programów profilaktycznych, edukacyjnych, rozwojowych, realizowanych przez organizacje pozarządowe, organizacje społeczne, ośrodki kultury, kościoły, osoby fizyczne; Zajęcia ruchowe jako integralny element programu profilaktycznego;
- Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć opiekuńczo – wychowawczych; Organizacja kolonii, obozów dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemami alkoholowymi w ramach całorocznych programów profilaktycznych; Warsztaty profilaktyczne wyjazdowe, z zastosowaniem programów profilaktycznych;

- Tworzenie sieci punktów informacyjnych, prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu przez dorosłych oraz dzieci i młodzież, z zakresu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego; Finansowanie materiałów informacyjno – edukacyjnych;
- Przeprowadzanie warsztatów, przedstawień, dotyczących sięgania po legalne substancje psychoaktywne; Prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów; Lokalnych kampanii edukacyjnych związaną z profilaktyką problemów alkoholowych (organizacji dni trzeźwości, festyny, turnieje, konkursy jako element promujący inne, systematyczne działania edukacyjne);
- Przeprowadzanie ankiet, diagnoz służących do analizy problemu;
- Działania edukacyjne promujące abstynencję w ciąży;
- Działania profilaktyczne w środowisku pracy, szkolenia dla pracodawców;
- Działania edukacyjne, kontrolne oraz interwencyjne skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych.

Wskaźniki

- Liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych, zajęć opiekuńczo – wychowawczych,
- Ilość przeprowadzonych działań informacyjno – edukacyjnych, lokalnych kampanii edukacyjnych,
- Uczestnicy przeprowadzonych badań, szkoleń,
- Zorganizowane pogadanki, warsztaty, osoby uczestniczące,
- Zaangażowane instytucje.

4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

- Wspieranie działalności środowisk abstyntenckich - stowarzyszeń abstyntenckich, grup wsparcia,
 - Podjęmowane przez stowarzyszenia abstyntenckie działania obejmują obszar:
 - trzeźwościowy (w tym rehabilitacyjny);
 - pomocowy (w tym interwencyjny), na rzecz promowania abstynencji i zdrowego stylu życia;
 - kulturalno-towarzyski, promujący zdrowy i trzeźwy styl życia, ukierunkowany na dzieci i młodzież;
 - współpracy, współdziałania na rzecz i ze społecznością lokalną;
 - współpracy z innymi organizacjami i instytucjami;
 - promocji realizowanych działań.

Działalność stowarzyszeń abstyntenckich obejmuje nurt:

wewnętrzny – stanowiący działania na rzecz swoich członków, ich rodzin oraz innych osób, które do nich trafiają

zewewnętrzny – celem jest społeczność lokalna, a także wspierająca rola w lokalnym systemie rozwiązywania problemów alkoholowych.

- Współpraca z organizacjami pozarządowymi, osobami fizycznymi, w celu realizacji programów profilaktycznych, edukacyjnych, rozwijających oraz innych zadań, wynikających z Programu, głównie dla dzieci i młodzieży,
- Programy edukacyjne (szkolenia, konferencje) dla członków GKRPA, Pełnomocnika.
- Prowadzenie działań związanych z integracją społeczną, wspieranie zatrudnienia socjalnego, przeciwdziałającego wykluczeniu społecznemu

Wskaźniki

- Liczba organizacji pozarządowych, uczestniczących w realizacji GPRPA,

- Ilość przeprowadzonych działań przez stowarzyszenie abstynenckie.

W celu skutecznego podejmowania działań, rozwiązywanie problemów alkoholowych wymaga stałej współpracy z szeregiem instytucji, oświaty, policji, pomocy społecznej, służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, administracji.

W gminie Aleksandrów Kujawski rozwiązywaniem tych problemów zajmują się:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Aleksandrowie Kujawskim
- Punkt Informacyjny - Konsultacyjny dla osób uzależnionych, ich rodzin oraz pozostałych mieszkańców Gminy,
- Stowarzyszenie abstynenckie „Bezpieczna Przystań” w Służewie
- Szkoły Podstawowe i Oddziały Gimnazjalne
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim
- Kluby Sportowe z terenu Gminy
- Grupy wsparcia.
- Straż Gminna.
- Komenda Powiatowa Policji w Aleksandrowie Kujawskim
- Instytucje Kultury, Stowarzyszenia
- Towarzystwo Przyjaciół Niziny Ciechocińskiej i inne organizacje pozarządowe
- Centrum Profilaktyki Uzależnień
- Szpital Powiatowy w Aleksandrowie Kujawskim
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Aleksandrowie Kujawskim
- Kujawsko-Pomorska „Niebieska Linia” Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie
- Pełnomocnik Wójta ds. realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
- Lokalni liderzy
- Pozostałe podmioty, których celem jest rozwiązywanie problemów alkoholowych.

5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- Kontrola przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- Ograniczanie dostępności alkoholu poprzez:

Przestrzeżenie wyznaczonego przez Radę Gminy w Aleksandrowie Kujawskim limitu punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży. Sprzedaż napojów alkoholowych może odbywać się na podstawie zezwolenia w formie decyzji, wydane przez Wójta Gminy po uprzednim wydaniu opinii przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Kluczową rolę w ograniczaniu dostępności alkoholu odgrywają:

- konsekwentny system kontroli rynku obrotu napojami alkoholowymi,
- konsekwentne egzekwowanie przepisów ustawy związanych z zakresem reklamy alkoholu,
- koncentracja na wszechstronnych oddziaływaniach profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży,
- ścisła współpraca z instytucjami skupiającymi dzieci i młodzież w celu promowania aktywnego, zdrowego stylu życia,

- systematyczna edukacja sprzedawców w dziedzinie szkód związanych z pićem alkoholu przez młodzież.

Wskaźnik

- Ilość interwencji w związku z nieprzestrzeganiem przepisów.

V. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Pełnomocnika Wójta ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) powołują gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności inicjujące działania w zakresie określonym w art. 4, ust. 1 ustawy oraz podejmujące czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyznaje się miesięczną dietę za pracę w komisji w wysokości 150,00 zł, w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności dieta nie jest wypłacana. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa w oparciu o opracowany regulamin. Miesięczne diety dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach komisji realizowane będą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez przedsiębiorców. W skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

2. Pełnomocnik Wójta ds. realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

W celu realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Wójt powołuje Pełnomocnika.

Pełnomocnik Wójta otrzymuje dodatek specjalny za realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Dodatek w wysokości 600,00 zł brutto miesięcznie będzie finansowany z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez przedsiębiorców.

VI. Podsumowanie

Poprzez wymierzone cele oraz kierunki działania zawarte w Gminnym Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018, Gmina Aleksandrów Kujawski dąży do wyeliminowania bądź znacznego zmniejszenia problemu alkoholowego wśród mieszkańców, jego negatywnych skutków oraz szkód. Jednakże najlepsze efekty tych działań zapewni współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi, jak również z całą społecznością lokalną.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

mgr Waldemar Bartczak

PRELIMINARZ WYDATKÓW FINANSOWYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU W ROKU 2018

Planowane środki finansowe na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku

I. 1. Finansowanie pomocy terapeutycznej oraz rehabilitacji osób uzależnionych, współuzależnionych i wychodzących z nałogu.

2. Finansowanie:

- zajęć o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym dla mieszkańców Gminy: dla dzieci oraz młodzieży, zwłaszcza dla dzieci z grupy ryzyka,

- zajęcia w świetlicach wychowawczych, rozwojowych, socjoterapeutycznych; realizacja programów profilaktycznych,

- zajęcia psychoruchowe dla mieszkańców Gminy, w szczególności dla dzieci i młodzieży; zajęcia warsztatowe profilaktyczne, podnoszące kompetencje społeczno-emocjonalne, zajęcia organizowane po godzinach lekcyjnych i w dniach wolnych od zajęć,

Osoby prowadzące zajęcia - pedagodzy, nauczyciele, terapeuci, psychologowie.

3. Finansowanie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu, ich rodzin oraz pozostałych mieszkańców,

4. Diety dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- wynagrodzenie w formie umowy zlecenia, umowy o dzieło

I. - § 4170 – 43.000,00 zł

II. 1. Finansowanie lokalnych programów profilaktycznych, szkolnych programów profilaktycznych, imprez lokalnych, odbywających się bez udziału alkoholu i mających odniesienie profilaktyczne. Organizatorami mogą być szkoły, rady sołeckie, organizacje społeczne, ośrodki kultury, kościoły, stowarzyszenia, osoby fizyczne i inne.

- zakupy różne (np. produkty spożywcze, t.j. napoje, jogurty, owoce, słodycze, nagrody za udział w konkursach, materiały wykorzystywane podczas organizowanych imprez), materiały wykorzystywane podczas organizacji zajęć, kampanii; publikacje, ulotki, plakaty, prasa.

II. - § 4210. – 4.800,00 zł

III. 1. Finansowanie:

- lokalnych narad, konferencji, szkoleń członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołów Interdyscyplinarnych, pedagogów, psychologów, nauczycieli, pracodawców, sprzedawców, Pełnomocnika Wójta zajmującego się problemami uzależnień, przeprowadzanie badań ankietowych, diagnozy, finansowanie przedstawień, warsztatów, teatryków i innych programów o charakterze profilaktycznym,

- dofinansowanie wyjazdu grup zorganizowanych osób uzależnionych;

- wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy alkoholizmu i przemocy w rodzinie, będące ciągliścią programu profilaktycznego, wyjazdowe zajęcia socjoterapeutyczne (obozy, kolonie, wycieczki),

2. Finansowanie porad specjalistycznych skierowanych dla uzależnionych oraz członków ich rodzin,
- Usługi pozostałe.

Wsparcie działalności pozarządowych w ramach profilaktyki alkoholowej.

III. - § 4300 - 34.900,00 zł

IV. Wynagrodzenie dla Pełnomocnika Wójta ds. realizacji GPPiRPA

IV. - § 4010 - 7.200,00 zł

poходne od wynagrodzeń,

- składki na ubezpieczenie społeczne **§ 4110 - 3.200,00 zł**
- składki na Fundusz Pracy **§ 4120 - 200,00 zł**

V. Współfinansowanie Telefonu Kujawsko-Pomorskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

V. - § 2900. - 700,00 zł

w rozbiciu na paragrafy:

§ 4170. - 43.000,00 zł,

§ 4210. - 4.800,00 zł,

§ 4300. - 34.900,00 zł,

§ 4010. - 7.200,00 zł,

§ 4110. - 3.200,00 zł,

§ 4120. - 200,00 zł,

§ 2900. - 700,00 zł.

RAZEM: 94.000,00 zł

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
mgr Waldemar Bartczak

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.) do zadań własnych Gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Według art. 4 ust. 2 cytowanej ustawy, realizacja ww. zadań prowadzona jest w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

W Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 ujęte zostały zadania nałożone na samorząd gminny przez wyżej cytowany artykuł ustawy. Zadania realizowane będą przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty, którym zadania te mogą być zlecane.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

mgr Waldemar Bartczak